

Med Yapmanın Hükümleri

S. Med nedir?

C. Med harflerinden herhangi biriyle sesi uzatmaktır.

S. Med harfleri nelerdir?

C. Med harfleri şunlardır : (ا، و، ي)

- a. ا : Kendinden önceki harf üstün harekesi taşıyan elif.
 - b. و : Kendinden önceki harf ötreli olan vav harfi.
 - c. ي : Kendinden önceki harf esreli olan ya harfi.
- Bu üç harfi (نُوحِيهَا) kelimesinde görebiliriz.

S. Kaç çeşit med vardır?

C. Asli ve fer'i med olmak üzere iki çeşittir.

S. Asli med nedir? Ne kadar uzatılır?

C. Asli medde tabii med de denilir. Yani med (uzatma) özelliği bizzat harfın kendisinden dolaydır. Ardından gelen herhangi bir sebebe dayanmaz.

Uzatma miktarı bir elif yani iki hareke kadardır.

S. Hareke'nin miktarı ne kadardır?

C. Hareke'nin süresi, acele etmeksizin ve yavaş davranmadan, bir insan parmağını açacak veya açık parmağını kapatacak kadar bir süredir.

S. Asli medde niçin tabii med denilmiş?

C. Çünkü düzgün okuyan bir kimse, asli meddi belirtilen sürenin altında veya üstünde uzatmaz.

Aşağıda ki medler de tabii med cinsinden sayılır.

1. Medd-i İvaz,
2. Medd-i Bedel,
3. Medd-i Sıla-i Suğra,
4. Medd-i Temkin,
5. Medd-i Harf.

S. Medd-i ivaz ne demektir?

C. Medd-i İvaz: İki üstünlü tenvin üzerinde vakf yaparken tenvin yerine elif üzerine yani med yaparak vakfetmektir **عَلِيمًا حَكِيمًا** ————— **عَلِيمَا حَكِيمَا**

S. Medd-i bedel ne demektir?

C. Medd-i Bedel: Kelime de iki hemze olunca, ikinci hemzeden bedel birincinin harekesi cinsinden med yapmaktır.

ایمان ، ادم ، ایمان (ءآدم ، ایمان) e dönüşmesi gibi .

S. Medd-i sıla-i suğra ne demektir?

C. Medd-i sıla: İki harekeli harf arasında ki (ه ، هـ) zamirinin (gaib müfred müzekker) sanki (و ، ي) harfleri varmış gibi med yapılmasıdır. Yapılacak meddin miktarı iki hareke (bir elif)dir. Örnek : (أَنَّهُ رُبِّعِيَادِهِ خَيْرٌ)

İki yerde bu kural bozulur ve birinde sakin harften sonra gelen zamir uzatılır; diğesinde ise harekeli harften sonra gelen zamir kısa (kasr) üzere okunur.

1. Kâfirlerin görecekları azabı abartmak amacıyla (فِيهِ مَهَانًا) med ile okunur.
2. (يَرْضَاهُ لَكُمْ) ayetinin aslı (يَرْضَاهُ لَكُمْ) olduğundan zamir kısaltma ile (kasr üzere) okunur.

S. Medd-i temkin ne demektir?

C. Meddi Temkin: Birincisi şeddeli, ikincisi sakin iki ya harfinin (ياء) med ile okunmasıdır. Örnek: (حَيْثُمْ)

S. Medd-i harf ne demektir?

C. Medd-i Harf (Tabii): Sure başlarında ki harfleri iki hareke (bir elif) kadar med yaparak okumaktır. Çünkü hece harfleri hepsi okunurken iki harf gibi (iki sesle, örnek: b – be) okunur. (حا، يا، طا، ها، را)

S. Fer'i med (sebeb-i med) nedir?

C. Med harfinden sonra hemze veya sukün gelince asli meddin üzerine ziyade olarak med yapılmasına denir.

S. Hemze sebebiyle yapılan med kaç kısımdır?

C. Harfi medden sonra hemze gelince iki çeşit med olur:

1. Medd-i muttasıl,
2. Medd-i munfasıl. Med olunan zamirden (medd-i sıla suğra) sonra hemze gelince (ki buna medd-i sıla kübra'da denilir) o da medd-i munfasıldan sayılır.

S. Medd-i muttasıl nedir ve ne kadar uzatılır?

C. Medd-i muttasıl, med harfi ile hemzenin aynı kelimedede bulunmasıdır. Medd-i muttasıl'ın en az iki elif yaklaşık beş hareke kadar uzatılması vaciptir. Fakat Asım kıraatine göre dört elif miktarı uzatılır.

Örnek: (جَاءَ ، سُوءٌ ، سِئَةٌ)

S. Medd-i munfasıl nedir ve ne kadar uzatılır?

C. Medd-i munfasıl, med harfi ile hemzenin ayrı ayrı kelimelerde bulunmasıdır. Buna medd-i fasl, medd-i zaid veya medd-i caiz de denilir. Medd-i munfasıl'ın bir elif miktarından (yani asli med üzere) beş elif miktarına kadar uzatılacağına dair rivayetler vardır. Fakat Asım kıraatine göre dört elif miktarı uzatılır. Örnek: (إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ)

S. Medd-i sılai kübra nedir?

C. Medd-i sılai suğradan (med olunan zamirden) sonra hemze'nin gelmesidir. Yani medd-i munfasıl olmasıdır. Hükümü medd-i munfasıl gibidir. Örnek: (وَلَهُ أَحٌ)

S. Sukün sebebiyle yapılan med kaç çeşittir?

C. Med harfinden sonra sukün gelmesiyle oluşan med iki çeşittir:

1. Medd-i Lazım,
2. Medd-i Arız.

S. Medd-i lazım nedir, çeşitleri nelerdir?

C. Medd-i lazım; med harfinden sonra asli sukün (lazimi) gelmesidir. Medd-i lazım, asli med üzerine üç elif (altı hareke) eklenerek dört elif miktarı uzatılır. Medd-i lazım kelime veya harfte bulunur.

S. Kelimede bulunan medd-i lazım nedir ve kaç çeşittir?

C. Aynı kelime içerisinde med harfinden sonra asli sukün gelmesidir. İkiye ayrılır:

1. Kelime-i musakkale: Med harfinden sonra gelen sukünun şedde sebebiyle olmasıdır. Örnek: (الْحَاقَّةُ)
2. Kelime-i muhaffefe: Med harfinden sonra gelen sukünun şeddeden dolayı değil, normal sukün olmasıdır. Örnek: (عَائِلَتُنْ)

S. Harfte bulunan medd-i lazım nedir ve kaç çeşittir?

C. Sure başlarında bulunan mukatta harfleri (*) içerisinde ki medd-i lazıma denilir. Bu harflerden (نقص عسلكم) dizesinde yer alanlar med ile okunurlar ve iki çeşit medd-i lazım ortaya çıkar.

1. Harf-i musakkale: Mukattaa harfleri okunurken med harfinden sonra şedde (idgam) meydana gelmesidir. Örnek: (الم) harflerinin (elif lam mim ألف لام ميم) şeklinde şeddeli okunması.
2. Harf-i muhaffefe: Mukattaa harfi telaffuz edilirken med harfinden sonra sukün (şedde olmaksızın) gelmesidir. (صن و أقرءان) ibaresinin (صاد و القرآن) olarak okunması gibi .

S. Medd-i arız nedir, çeşitleri nelerdir?

C. Kelime üzerinde vakıf yapıldığında sondan bir önceki harf med harfi ise medd-i arız olur. Bu durumda üç vecih caizdir.

- 1- Tûl ile okumak: Medd-i lazım gibi kabul edip asli med üzerine üç elif (altı hareke) miktarı uzatmak.
- 2- Tavassut ile okumak: İki elif (dört hareke) miktarı uzatmak.
- 3- Kasr ile okumak: Bir elif (iki hareke) miktarı uzatmak.

Medd-i arız iki çeşittir:

1. Sukün sebebiyle medd-i arız.
2. Medd-i lin.

(*)Sure başlarında bulunan mukattaa harfleri 14 tanedir. Bu harfler şu beyitte toplanmıştır. (نص حكيم له سر قاطع) . Okunurken harfin resmi ismi telaffuz edilir. Bu harfler üç kısımdır:

1. Med yapılmayan harf. (الف) harfi gibi.
2. İki harf ile telaffuz edilen harfler. Telaffuz esnasında ikinci ses med harfi olan eliftir. Bunlar rdirşu harfle (ح ا ، ي ا ، ط ا ، ه ا ، ر ا)
3. Üç harf ile telaffuz edilen harfler. Telaffuz esnasında ortadaki harf med harfidir. Okunurken üç elif (altı hareke) uzatılması gerekir. Bunlar (نقص عسلكم) harfleridir .

S. Sukün sebebiyle medd-i arız ne demektir?

C. Kelimede vakıf sebebiyle oluşan arızı sukünden önce med harfinin olmasıdır.

Vakıf yapılmasa dahi kelimede medd-i tabii vardır. Örnek: (نَسْتَعِينُ)

S. Medd-i lin nedir?

C. Kelime üzerinde vakfedildiğinde öncesinin (medd-i tabii değil de)harfi lin olmasıdır. Harfi lin ise, vav ve ya harflerinin sakin bir öncesinin ise meftuh (üstün harekeli) olmasıdır. Böyle bir kelimede eğer vakıf yapılmazsa med (uzatma) olmaz. Örnek: (خَوْفٍ)(أَلْبَيْتِ)

